

**“БИОЛОГИ, БИОТЕХНОЛОГИЙН СУДАЛГАА – 80 ЖИЛ”
ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХУРАЛ**

ХУРЛЫН ХӨТӨЛБӨР

2022 оны 10-р сарын 03

МУИС-ийн Номын сангийн 502 тоот

Цаг	
09:00 - 09:20	Хурлын бүртгэл
09:20 - 09:30	Хурлын нээлт Б. Батжаргал , МУИС-ийн ШУС-ийн Байгалийн ухааны салбар эрхэлсэн дэд захирал
Ерөнхий хуралдаан МУИС-ийн Номын сангийн 502 тоот	
Хурлын дарга: <i>Б. Болдгив, МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>	
09:30 - 09:50	МУИС-ийн биологи, биотехнологийн судалгааны тойм Л. Ариунцэцэг <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхимийн эрхлэгч</i>
09:50 - 10:10	Чацарганы тослогийн физиологийн төлөв, удамших чадвар ба экологийн хүчин зүйлийн нөлөө Ц. Цэндээхүү <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
10:10 - 10:30	Монгол орны шувууны ангилал зүйн өөрчлөлтийн тойм С. Гомбобаатар <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
10:30 - 10:50	Уургийн хеликс, суперхеликс бүтцийн судалгааны үр дүн П. Энхбаяр <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
10:50 - 11:10	Дурсгалын зураг (МУИС-ийн I байрны үүдэнд)
11:10 - 11:30	Цайны завсарлага (Номын сангийн 203 тоот)
Салбар хуралдаан 1: Организмын биологи, экологи МУИС-ийн Номын сангийн 502 тоот	
Хурлын дарга: <i>С. Гомбобаатар, МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>	
11:30 - 11:50	Монгол орны реликт цахлайн (<i>Larus relictus</i>) нүүдлийн судалгаа О. Соронзонболд <i>Байгалийн түүхийн музей</i>
11:50 - 12:10	<i>Prasiola fluviatilis</i> ногоон замгийн морфологи, амьдрах орчны онцлог Н. Сонинхишиг <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>

12:10 - 12:30	Цэвдэг хүлэрт намагт уур амьсгалын өөрчлөлт, бэлчээрийн үзүүлж буй нөлөөг судалсан туршилт, загварчлалын үр дүнгээс Ш. Анармаа <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
12:30 - 12:50	Уур амьсгалын өөрчлөлтийн бодит илрэл: Ургамалд Ц. Цэрэндулам <i>Хустайн байгалийн цогцолборт газар</i>
12:50 - 13:10	Монгол орны шоргоолжны судалгаа У. Айбек <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
13:10 - 14:30	Үдийн хоол (Урилгаар)
Хурлын дарга: Н. Сонинхишиг, <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>	
14:30 - 14:50	Хэнтий аймгийн зарим суурин газрын хөрсний бохирдлын судалгаа Д. Оюунтуяа <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
14:50 - 15:10	Хар-ус нуурын борцгор хотонгийн (<i>Pelicanus crispus</i>) үржил, залуу шувуудын нүүдлийн замнал Г. Амархүү <i>Монголын шувуу хамгаалах төв</i>
15:10 - 15:30	Монгол орны циклопайд багийн (Crustacea: Copepoda: Cyclopoida) судалгааны үр дүнгээс Ж. Эрдэнэзул <i>Ус цаг уур, орчны судалгаа, мэдээллийн хүрээлэн</i>
15:30 - 15:50	Зүүнгарын говийн ургамалжлын ангилаа Ч. Оюундарь <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
15:50 - 16:00	Цайны завсарлага
Салбар хуралдаан 2: Молекул биологи, биотехнологи МУИС-ийн Номын сангийн 203 тоот	
Хурлын дарга: П. Энхбаяр, <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>	
11:30 - 11:50	Богино пептидийн сельф-ассемблинг процессын молекулын динамик симуляци Б. Мижиддорж <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
11:50 - 12:10	RI-төст, Цистейн агуулсан лейцин-баялаг давталтат уургийн гидрофоб цөмийн голлох амин хүчлүүд Д. Батхишиг <i>МУБИС, МБУС, Физикийн тэнхим</i>
12:10 - 12:30	Шинэ антибиотикийн эрэлд: бактерийн эсрэг пептид ба нанобөөмийн биологийн идэвх, үйлчлэх механизм Ө. Энэрэлт <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
12:30 - 12:50	Монгол орны зарим ургамлын микробын эсрэг идэвх Ш. Оюунгэрэл <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
12:50 - 13:10	Хүнсний бүтээгдэхүүнд хоолны хордлого үүсгэгч <i>Bacillus cereus</i> илрүүлэх молекул биологийн оношилгоо П. Оюунчимэг <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>

13:10 - 14:30	Үдийн хоол (Урилгаар)
Хурлын дарга: Б. Очирхуяг, МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим	
14:30 - 14:50	Донорын цусны сийвэнгээс коронавирсийн (SARS-Cov-2) эсрэг өвөрмөц иммунологлобулин гарган авсан дүн Ж. Доржбат <i>Нийгмийн эрүүл мэндийн үндэсний төв</i>
14:50 - 15:10	<i>Zygothymus potaninii</i> Maxim-ийн ZpR31 генийн молекул анализ Г. Баярмаа <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
15:10 - 15:30	Улаанбаатар орчмын өргөст нохойн хошууны (<i>Rosa acicularis</i> Lindl.) физиологи, биохимийн зарим үзүүлэлтийн улирлын хөдлөл зүйн харьцуулсан судалгаа Ж. Баярмаа <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
15:30 - 15:50	Эсгэлэн сүүн бүтээгдэхүүнээс ялгасан сүүн хүчлийн бактерийн биологийн идэвх, функционал хүнс үйлдвэрлэх боломжийг судалсан үр дүнгээс Б. Батжаргал <i>МУИС-ийн ШУС-ийн Биологийн тэнхим</i>
15:50 - 16:00	Цайны завсарлага
16:00 - 17:00	Ханын илтгэлийн хэлэлцүүлэг (Хавсралт 1) МУИС-ийн Номын сангийн 203 тоот
17:00 - 17:20	Хаалтын ажиллагаа: Организмын биологи, экологийн салбар хуралдаан: Н. Сонинхишиг, С. Гомбобаатар Молекул биологи, биотехнологийн салбар хуралдаан: Б. Очирхуяг, П. Энхбаяр Эрдэм шинжилгээний хурлын дүгнэлт: Б. Болдгив
17:20 - 17:30	Хаалтын үг: Л. Ариунцэцэг , МУИС-ийн Биологийн тэнхимийн эрхлэгч
18:00 – 21:00	Хүлээн авалт (Урилгаар)

**“БИОЛОГИ, БИОТЕХНОЛОГИЙН СУДАЛГАА – 80 ЖИЛ”
ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХУРАЛ**

ХАНЫН ИЛТГЭЛҮҮД

МУИС-ийн Номын сангийн 203 тоот

Монгол орны мөөгний химийн найрлага, биологийн идэвхийн судалгаа
Ш. Наранмандах, Б. Даваадулам, Э. Сумъяабазар, Ж. Ганбаатар, Г. Хулан

Flora of Mongolia on iNaturalist

Sh. Baasanmunkh, B. Oyuntsetseg, M. Urgamal, E. Tsengelmaa, V. Gundegmaa, D. Munkhtulga, B. Vyambajav, Ch. Bayarmaa, B. Nyambayar, N. Nyambayar, Ch. Javzandolgor, A. Undruul, G. Indra, G. Batsugar, T. Namuulin, D. Narangarvuu, Z. Tsegmed

Complete chloroplast genome of *Adonis mongolica* Simonov. (Ranunculaceae)

N. Nyamgerel, I. Park, Sh. Baasanmunkh, B. Oyuntsetseg, G. Bayarmaa, H. J. Choi

Impact of grazing and precipitation on genetic structure of key dryland species of Central Asian grasslands

Kh. Oyundelger, Ch. M. Ritz, O. Munkhzul, K. Wesche

Тоосруулан хуурайшуулах технологиор хуурайшуулсан хотгингерийн гидролизат ашиглан тэжээлт орчин үйлдвэрлэж, чанарын үзүүлэлтийг микробиологийн аргаар шалгасан дүн

Б. Батцэцэг, Ц. Хишигжаргал, И. Отгончимэг, Б. Ичинхорол, Ж. Эрдэнэбилэг, Б. Туул, Х. Цэрэнсүрэн, Ч. Батцэцэг

Улз голын сав газрын цэн тогорууны (*Antigone vipio*) үржлийн популяцийн 20 жилийн өөрчлөлт

Э. Баасансүрэн, О. Булган, П. Ганхуяг, Г. Амархүү, Ү. Гуо, Ө. Баярсайхан, Т. Оюунчимэг, Ц. Учрахзаяа, Б. Цоггэрэл

Ингэний хоормогноос ялгасан протеолитик сүүнхүчлийн бактериудын шүд цоорлын эсрэг үйлчлэл

Э. Ууганцэцэг, Б. Батжаргал

Тэрхийн цагаан нуурын цахиурт замгийн бүлгэмдэл

Э. Эмүүжин, Н. Сонинхишиг

“Чух” нуурын эргийн шувуудын судалгааны үр дүн
Ц. Учрахзаяа, П. Ганхуяг, Г. Амархүү, Б. Цоггэрэл, С. Халиун

Predicting the current and future suitable habitats and conservation assessment of
Fritillaria dagana (Liliaceae)
Z. Tsegmed, Sh. Baasanmunkh, Kh. Oyundelger, B. Oyuntstetseg, U. Bayarsaikhan, H.
J. Choi

Чух нуурын галуу-нугасны овгийн нүүдлийн шувуудын зүйлийн бүрдэл
Ц. Алтангэрэл, П. Ганхуяг, Ө. Баярсайхан, Ц. Учрахзаяа, Г. Амархүү, Э.
Баасансүрэн, О. Булган, Б. Цоггэрэл

Янковскийн хөмрөгийн (*Emberiza jankowskii*) Монгол дахь үржлийн тархац нутаг
Б. Цоггэрэл, П. Ганхуяг, Г. Амархүү, Ц. Учрахзаяа, Э. Баасансүрэн, О. Булган

Чух нуураар дайран өнгөрөх хөгчүү (*Tringa*) төрлийн шувуудын нүүдэл
Т. Энхзаяа, П. Ганхуяг, Г. Амархүү, Ц. Учрахзаяа, Г. Онолрагчаа

Бэлчээрлэлтийн ялгаатай нөхцөлд Крыловын хялгана зонхилсон бүлгэмдлүүдийн
өөрчлөгдөх онцлог
Т. Намуулин, Ц. Цэрэндулам, Б. Оюунцэцэг

Будан барбадын (*Leptopyrum fumarioides* L. Rchb) фитохимийн судалгаа
Б. Дэлгэрбат, Ч. Батцэцэг, Ж. Батхүү

Монгол орны зүүн бүсийн хонин тоодгийн (*Otis tarda dybowskii*) чухал амьдрах
орчны загварчлал
П. Ганхуяг, Г. Амархүү, Ю. Гуо, Б. Цогтсайхан, Э. Баасансүрэн, О. Булган, Ц.
Учрахзаяа, Б. Цоггэрэл

Хонхон цэцэг (*Sampanula* L.) төрлийн морфометрийн анализ, тархалт, бүс
нутгийн үнэлгээ
А. Ундруул, Б. Оюунцэцэг, З. Цэгмид, Ш. Баасанмөнх

Зарим модлог ургамлын навчны аскорбины хүчлийн агууламжид бохирдлын
үзүүлэх нөлөө
Х. Отгонбаяр, Ж. Баярмаа, Ш. Оюунгэрэл

Мал бэлчээрлэлтээс татмын нугын экосистемийн зарим үзүүлэлтэд үзүүлж буй
нөлөө
Г. Батзаяа, Ж. Аззаяа, Ц. Түмэнжаргал, И. Түвшинтогтох, Н. Энхриймаа

Гербарийн цуглуулга ашиглан анхилуун дурсгалжийн (*Tyosotis alpestris*
F.W.Schmidt) навчны морфологийн өөрчлөлтийг илрүүлэх нь
С. Лхамсүрэн, Д. Нямбаяр

Эгэл цагаан түрүүний (*Leontopodium leontopodioides*) бүлэг хандны биологийн идэвх болон хорт чанарын судалгаа

П. Саранцэцэг, Д. Лхагвасүрэн, Т. Сувдмаа

Хүнд металлыг тэсвэрлэх чадвартай бактерийн судалгааны дүнгээс

Ц. Нямлхагва, П. Оюунчимэг

Хангайн бүсийн зарим цайны болон эмийн ургамлын тархац, нөөцийн судалгааны үр дүнгээс

М. Даваагэрэл, И. Түвшинтогтох, Д. Маньдарь, Н. Нямбаяр

Хар тугалганы давсны үйлчлэлд тэсвэртэй бактерийн омог илрүүлсэн дүн

Н. Туул, Д. Түмэнжаргал

Чух нуурын цэн тогорууны (*Antigone vipio* Pallas, 1811) үржлийн үеийн эзэмшил нутаг болон малын бэлчээрийн давхцал

О. Булган, Ө. Баярсайхан, П. Ганхуяг, Г. Амархүү

The current status and future perspectives of vfas-based lipid routes by oleaginous species

E. Battsetseg, Y. I Liu, Z. Gong

Улаанбаатар хот орчмын зарим ургамлын усны горимын харьцуулсан судалгаа

Г. Бямба-Ёндон, Х. Отгонбаяр, Ш. Оюунгэрэл

Амилойд $-\beta_{39-41}$ (VAL-VAL-ILE) пептидийн анхны агрегаци ба сельф-ассемблинг процессын молекулын динамик симуляци

М. Чагдаржав, П. Энхбаяр, Б. Мижиддорж

Гүн галуут орон нутгийн тусгай хамгаалалттай газрын шувуудын мониторингийн судалгаа

И. Сарангэрэл, О. Адъяа

Монгол орны зарим зүйл буурцагт ургамлаас ялгасан эндофит мөөгөнцрийн олон янз байдал, ферментийн идэвх

Ж. Удаахбаяр, Ч. Батцэцэг, А. Гоомарал

Монгол орны бэлчээрийн доройтлын судалгааны тойм

С. Сүмжидмаа, И. Баррио, Д. Булгамаа, Б. Бэстэлмейр, А. Арадоттир

Foraging behavior of two coexisting larvae of dragonflies (Odonata) in the irrigation pond

N. Odchimeg, D. Narangarvuu, K.-ch. Wong

Аварга тосон нуур орчмын уст цэгүүдийн төлөв байдлын биологийн үнэлгээ
А. Золзаяа, Ж. Эрдэнэзул, Д. Нарангарвуу

Rhodiola rosea ургамлаар нийлэгжүүлсэн мөнгөний нанобөөмийн бактерийн,
үрэвслийн эсрэг идэвх ба түлэнхийн шархад үзүүлэх нөлөө
Г. Аминаа, Б. Бум-эрдэнэ, М. Цогбадрах, Ө. Энэрэлт

Атопийн дерматит модельд хар модны (*Larix sibirica* Ldb.) холтосны хандын
үзүүлэх нөлөө
Б. Энхдэлгэр, М. Цогбадрах, Ө. Энэрэлт

Улаанбуудайн соёололтод цахилгаан соронзон орны үзүүлэх нөлөө
Б. Алтанзул, Х. Лувсанбат, М. Цогбадрах, Ө. Энэрэлт

Хүний цусны ийлдсийн альбумин ба дапаглифлозин эмийн харилцан үйлчлэл
Т. Дүүрэнжаргал, Х. Лувсанбат, С. Номинчимэг, Ө. Энэрэлт, М. Цогбадрах

DNA barcoding, distribution, and conservation status of the genus *Swertia* L.
(Gentianaceae) in Mongolia
D. Oyuntsetseg, Sh. Baasanmunkh, G. Bayarmaa, B. Oyuntsetseg, Z. Tsegmed, H. J.
Choi

Зүүнгарын гоёоны (*Synotrium songaricum* Rupr.) биохимийн судалгаа, нөхөн
сэргээх туршилтын зарим дүн
Д. Суран, Ө. Энэрэлт, Т. Сувдмаа, П. Сүлд, Г. Баярмаа

Монгол орны хээрийн ургамалжилд мал бэлчээрлэлтийн үзүүлэх нөлөө
О. Мөнхзул, Б. Оюунцэцэг, Х. Оюундэлгэр, Y. Jaeschke, K. Wesche

Шилийн сарын (*Buteo hemilasius*) залуу шувууны улирлын шилжилтийн судалгаа
П. Даваасүрэн, С. Гомбобаатар, Ж. Мөнх-Эрдэнэ

Isolation, screening and characterization of protease-producing bacteria from soil
П. Оюунчимэг, Ч. Баттулга, Г. Дорждулам